

OVAR BERGSTRÖM

* 7.10.1887 † 29.3.1986

F. Övering. Ovar Bergström är borta. Han var av gammal värmländsk brukspatronssläkt. Fadern Albert ägde och drev under lång tid Bosjön, farfadern Olof grundade Finnshyttan, bägge i närheten av Filipstad. Efter studier vid Tekniska Högskolan anställdes han vid dåvarande Nitroglycerinbolaget, ett företag som han förblev trogen hela sitt verksamma liv. I och med att sprängämnestillverkningen flyttades från Vinterviken utanför Stockholm till Gyttorp fick Ovar Bergström 1920 uppdraget att som överingenjör modernisera den befintliga starkt nedslitna anläggningen och förvandla den till en efter dåtida förhållanden effektiv sprängämnesfabrik, vilket han genomförde med kraft och kunnighet. Under början av 30-talet introducerades den kontinuerliga nitroglycerintillverkningen av Arnold Schmid och den första produktionsanläggningen i världen enligt detta förfarande byggdes under hans ledning i Gyttorp. Det allt överskuggande problemet under början av 40-talet blev att ställa om tillverkningen till militära behov i samband med det skärpta beredskapsläget med nya råvaror och i många fall oerfaren arbetskraft. Med de risker som all sprängämnestillverkning innebär ställde detta mycket stora krav på fabriksledningen. Härvid kom Ovars starka känslor för ordning och högt ställda krav på säkerhet i arbetet fullt ut till sin rätt. Det är ett svårslagbart

rekord att under 32 år ha haft ansvaret för en så riskfylld tillverkning utan ett enda allvarligt olycksfall, särskilt som de då för tiden använda kompositionerna innehöll avsevärt högre halter av nitroglycerin.

Som chef var Ovar Bergström fordrande men han ställde också de högsta kraven på sig själv och de anställda förstod att kraven ytterst var i deras eget intresse. I fråga om säkerheten fick inga kompromisser göras. Genom dagliga inspektionsturer i fabriken övertygade han sig personligen om att givna säkerhetsföreskrifter åtlöddes i detalj. Detta skapade ett förtroende mellan arbetare och ledning som fick många vackra uttryck. Alla visste att det patriarkaliska sättet att leda produktionen var hans sätt att vårda sig om den enskilde.

Ovar Bergströms stora fritidsintresse var jakt och fiske kombinerat med ett stort allmänt naturintresse. När han efter pensioneringen 1952 flyttade ut till Stadra Herrgård, utanför Nora, fick han under många år tillfälle att odelat ägna sig åt sina fritidsintressen. Under denna tid blev också en rationell skötsel av den egendomen tillhöriga skogen ett stort intresse för honom. Genom diskussioner med fackmän och egna upplagda försök strävade han att bilda sig en uppfattning om de gynnsammaste tillväxtbetingelserna i en näringsfattig natur under samtidig hänsyn till de ekologiska betingelserna. Han fullbordade också under tiden efter pensioneringen en historisk översikt över tillverkningen av nitroglycerin och dynamit som rönt internationell uppskattning.

Så länge hans maka Astrid levde odlades på Stadra Herrgård en generös gästfrihet som ytterligare förhöjdes av värdens stora talang att berätta värmlandshistorier och läsa folkmålsdikt. Man kunde tro sig försatt till någon av gårdarna kring »Lövens långa sjö» när Ovar Bergström läste dikter av Fröding eller Gunvor Anér, författare som låg honom särskilt nära. Man kunde då uppleva att gammal fin herrgårdskultur med musik, dans och spirituellt konversation dröjt sig kvar undan en allt förvandlande tid ännu en kort stund.

Med Ovar Bergströms bortgång har en epok gått i graven. Må väl så vara men minnet av hans person och gärning skall dock leva länge bland de många som känt och mött honom. Vi lysa frid över hans minne.

Till Gillet kom Ovar Bergström redan 1924 och hade vid sin bortgång den VI länken.

Sancte Örjens Gilles Högtidsdag den 23 april 1986

Ulf Langefors Allan Wetterholm